

Benthem Gratama
advocaten

Natuur en Voedselkwaliteit Ministerie van
Landbouw
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum: 12 augustus 2019
Onze ref.: **voorstel wijziging excretienormen 190765 EO/EO**
Uw ref.: Internetconsultatie actualisatie bijlage D - excretieforfaits
Behandelaar: mr. E. Wijnne, advocaat
Direct tel. nr.: (038) 428 00 90 (secr.)
Direct fax nr.: (038) 421 85 73
E-mailadres: ewijnne@benthemgratama.nl

Geachte dames, heren

Als advocaat en gemachtigde van

1. Melkveebedrijf Van Berkum,
2. Maatschap P. en M. Bosscha,
3. Maatschap M.W. en R.F. Hoogeveen – Van den Berg,
4. Maatschap Mooijman,
5. Maatschap Draaijstein,
6. Molkveebedrijf Van der Mark,

reageer ik hierbij op de ontwerpregeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet ter actualisatie van bijlage D (excretieforfaits).

Reactie

Nadelige gevolgen hoogproductieve bedrijven

Cliënten zijn allen melkveebedrijven met hoogproductieve koeien. De gemiddelde melkproductie per koe is op alle 6 bedrijven meer dan 10.624 kg, zijnde de hoogste trede in de huidige Tabel II van bijlage D bij de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (hierna: Tabel II). Blijkens de ontwerpregeling bent u voornemens de melkproductieclassen minder dan 5.624 en meer dan 10.624 kg melk per koe per jaar te laten vervallen en zowel aan de onder- als aan de bovenkant klassen toe te voegen,

waardoor na invoering van deze regeling de laagste klasse minder dan 2.625 kg melk per koe wordt en de hoogste meer dan 15.124 kg melk per koe per jaar. Daardoor vervallen volgens u niet realistische excretieforfaits. Dit voornemen heeft voor cliënten zeer nadelige gevolgen, omdat hierdoor dezelfde koeien met dezelfde melkproductie per 1 januari 2020 op papier ineens meer fosfaat produceren. Dit heeft verstrekkende financiële consequenties voor cliënten gelet op het fosfaatrechtenstelsel. De op papier gestegen fosfaatproductie als gevolg van het aanpassen van de fosfaatexcretienormen, zullen cliënten immers moeten verantwoorden met fosfaatrechten. Er zullen daarom fosfaatrechten bijgekocht moeten worden of dieren moeten worden afgevoerd. Cliënten achten dit onredelijk nu de stijging enkel op papier plaatsvindt en zijn van mening dat dit een schending van artikel 1 EP van het EVRM oplevert. Ik licht dit graag toe aan de hand van de werkelijke cijfers van één van bovengenoemde bedrijven:

Op dit bedrijf was de gemiddelde melkproductie per koe per jaar 13.885 kg. Het huidige daarbij behorende excretieforfait bedraagt 49,3. In 2018 waren er 277 melkkoeien aanwezig, 71 pinken en 75 kalveren. De totale fosfaatproductie in 2018 op basis van de huidige excretieforfaits was derhalve (zoals ook blijkt uit de kringloopwijzer van dit bedrijf) 15.964 kg. Indien hetzelfde aantal dieren en dezelfde gemiddelde melkproductie per koe per jaar tot uitgangspunt wordt genomen voor het jaar 2020, dan is de totale forfaitaire fosfaatproductie op basis van thans voorgestelde excretieforfaits 18.150 kg. Een verschil van 2186 (!) kg fosfaat, zonder dat er iets wijzigt in de bedrijfsvoering. Cliënten achten dit buitengewoon onredelijk en de maatregelen daardoor disproportioneel.

Daarbij komt dat het blijkt uw toelichting op de ontwerpregeling kennelijk uw bedoeling is de excretieforfaits beter te laten aansluiten op de werkelijkheid. U schrijft immers: "Daardoor vervallen niet realistische excretieforfaits". Het aanpassen van de excretieforfaits door het toevoegen van een aantal klassen leidt echter niet tot een berekende fosfaatexcretie die dicht bij de werkelijkheid komt. Integendeel, bij het bedrijf dat hiervoor reeds als voorbeeld was genomen (en ook bij de overige vijf bedrijven¹) is de bedrijfsspecifieke fosfaatexcretie volgens de Kringloopwijzers lager dan de forfaitaire fosfaatexcretie op basis van de voorgestelde excretieforfaits. De bedrijfsspecifieke fosfaatexcretie van het bedrijf dat hierboven als voorbeeld is genomen bedraagt over 2018 14.933 kg. Dit is dus lager dan de forfaitaire fosfaatexcretie op basis van de voorgestelde excretieforfaits, en is zelfs lager dan de fosfaatexcretie op basis van de huidige forfaitaire forfaits.

Dat de voorgestelde excretieforfaits voor de nieuw toe te voegen klassen meer realistisch zijn, is dus pertinent onjuist. De aanname dat hoe meer melk een koe produceert, hoe meer fosfaat deze ook produceert klopt niet. In ieder geval werkt dit niet lineair, zoals Tabel II (ten onrechte) wel doet. Bij

¹ Bij de overige 5 bedrijven is de fosfaatproductie in 2018 volgens de kringloopwijzer 9327 kg, 3545 kg, 5488 kg en 6682 kg, terwijl de forfaitaire fosfaatexcretie op basis van de voorgestelde tabel in 2018 respectievelijk 9432,2 kg, 3990,3 kg, 7012,3 kg en 7796,1 kg zou bedragen.

het opstellen van de tabel zijn de berekeningen van de Werkgroep Uniformering berekening Mest- en mineraalcijfers tot uitgangspunt genomen. Deze berekening ziet naar de mening van cliënten alleen op de gemiddelde melkproductie van 8.444 kg. Van daaruit gaan de stappen lineair naar boven en naar beneden. Echter, hoe verder men van het midden raakt, hoe groter het verschil met de werkelijke excretie wordt. Naar de mening van cliënten komt dit omdat de koeien op hoogproductieve bedrijven meer melk uit een kilo voer halen. Bij het opstellen van Tabel II is echter alleen de melkproductie meegenomen. Hierdoor komen de berekende forfaits voor hoogproductieve bedrijven veel te hoog uit. Bij een hoge melkproductie daalt het vetgehalte. Het grote verschil tussen hoogproductieve en gemiddelde bedrijven is vooral dat de melkproductie en de voerefficiëntie op een veel hoger peil liggen. Het hiervoor als voorbeeld aangehaalde bedrijf produceert volgens de kringloopwijzer per kg droge stof voer 1.44 kg melk terwijl dit gemiddeld 1.07 is. Hoogproductieve bedrijven zorgen voor perfect ruwvoer zonder broei, de aanvulling via krachtvoer wordt beter uitgebalanceerd en het koecomfort (zoals ligbed (zand) ventilatie etc.) is hoger. Ook is er bij cliënten nauwelijks sprake van gezondheidsproblemen in de vorm van mastitis of klauwproblemen. Deze factoren verhogen de voerefficiëntie en zorgen daarmee voor een hogere melkproductie waardoor de excretie sterk daalt. Dit resulteert in een hogere fosfaatefficiëntie. Dit komt tot uiting in de kringloopwijzers van cliënten. De fosfaatexcretietabel moet daarom naar de mening van cliënte niet lineair lopen, omdat de werkelijkheid een sterk afgebogen lijn is die bij het hoger worden van de melkproductie maar een beetje omhoog gaat.

Overigens constateert ook de Commissie van Deskundigen Meststoffenwet (CDM) dat in het rapport 'concept CDM advies actualisatie excretieforfaits'. Op pagina 58 staat het volgende:

"Echter, er bestaat nog steeds een afwijking tussen de excreties op basis van deze uitgebreide tabel en de berekende excreties op basis van de data van de Kringloopwijzer. Het is onduidelijk of dit kan worden toegeschreven aan het onvoldoende representatief zijn van de kringloopwijzer data. Het kan ook betekenen dat het voor bedrijven met hoge producties nog relevant is gebruik te maken van de 'Handreiking bedrijfsspecifieke excretie melkvee' c.q. de Kringloopwijzer in plaats van de excretieforfaits."

Ook de CDM komt derhalve tot de conclusie dat de nieuwe voorgestelde excretieforfaits niet per se de werkelijkheid beter benaderen. De CDM merkt nog op dit wellicht kan worden toegeschreven aan het onvoldoende representatief zijn van de kringloopwijzer data. Naar de mening van cliënten is dat niet het geval. De oorzaak is volgens cliënten dat de kringloopwijzer de melksamenstelling en het rantsoen wel meeneemt en de commissie niet. U besteedt in ieder geval ten onrechte geen aandacht aan de constatering van de CDM, dat de nieuwe voorgestelde excretieforfaits niet per se de werkelijkheid beter benaderen, in uw toelichting. Met de thans voorgestelde excretieforfaits straft u bedrijven met hoogproductieve koeien die juist streven naar het verhogen van de fosfaatefficiëntie in

feite af. Naar de mening van cliënten kan dat niet de bedoeling zijn. De voorgestelde Tabel II is bovendien geenszins meer in overeenstemming met de werkelijkheid, zodat uw doel hier niet mee wordt bereikt.

Tot slot begrijpen cliënten niet waarom het aanpassen van de excretieforfaits nu, zonder dat voldoende wetenschappelijk is aangetoond dat deze excretieforfaits de werkelijkheid beter benaderen, noodzakelijk is. Normaal gesproken worden de excretieforfaits eens in de 3 jaar herzien, dus voor het eerst weer in 2021. Cliënten konden niet voorzien dat u dat al per 1 januari 2020 wil doen en kunnen de bedrijfsvoering daar derhalve niet meer op aanpassen.

Toegekende fosfaatrechten

Een ander punt is dat de ontwerpregeling in relatie tot het fosfaatrechtenstelsel nadelig uitpakt voor hoogproductieve bedrijven die op 2 juli 2015 reeds meer dan 10.624 kg melk per koe per jaar produceerden. Omdat de huidige Tabel II niet verder doorloopt dan 10.624 kg, is voor het berekenen van het aantal fosfaatrechten bij die bedrijven uitgegaan van een fosfaatexcretienorm van 49,3. Indien de ontwerpregeling met de nieuwe tabel II ongewijzigd wordt ingevoerd, krijgen deze bedrijven te maken met een hogere fosfaatexcretienorm. Zonder dat het aantal koeien of de melkproductie per koe toeneemt, stijgt dus 'ineens' de totale forfaitaire fosfaatproductie, terwijl daarvoor geen fosfaatrechten zijn of worden toegekend. De betreffende bedrijven zullen dit ontstane 'gat' door het wijzigen van de excretieforfaits onder het fosfaatrechtenstelsel moeten dichten door middel van het bijkopen van fosfaatrechten of het afvoeren van dieren. De financiële consequenties hiervan zullen enorm zijn. In uw toelichting bij de ontwerpregeling zien cliënten op geen enkele wijze dat u hier rekening mee heeft gehouden. Cliënten achten dit in ieder geval onrechtvaardig en in strijd met het egalitébeginsel en artikel 1 EP van het EVRM.

Verzoek

Namens cliënten verzoek ik u het voorgaande mee te nemen bij de verdere besluitvorming en een passende voorziening te treffen voor de bedrijven met hoogproductieve koeien. Indien u bij uw voornemen om de excretieforfaits aan te passen blijft, zou naar de mening van cliënten een oplossing gelegen kunnen zijn in het hanteren van bedrijfsspecifieke gegevens voor hoogproductieve bedrijven. Ook zou binnen de verschillende klassen kunnen worden gekeken naar de kringloopwijzers en zouden de excreties uit de kringloopwijzers vervolgens binnen de klassen kunnen worden meegenomen bij het maken van een forfaitaire tabel. Het gevolg zal zijn dat de excreties bij een hogere melkproductie maar langzaam stijgt en veel dichterbij de werkelijkheid komt te liggen. Cliënten hebben in ieder geval de indruk dat er thans te weinig onderzoek is gedaan naar de fosfaatproductie van hoogproductieve bedrijven. Voordat de excretietabel wordt gewijzigd, moet er naar de mening van cliënten eerst onderzoek worden gedaan naar de werkelijke fosfaatproductie op

Benthem Gratama
advocaten

hoogproductieve bedrijven. Cliënten zijn graag bereid een bijdrage te leveren en deel te nemen aan een dergelijk onderzoek.

Met vriendelijke groet,

E. Wijnne